

Kaupunkiympäristölautakunnan lupajaoston toimi- ja päätösvallan siirto ympäristöterveydenhuollon asioissa

VD/6605/00.01.01.02/2016

JV/KHI/AM

Vantaan kaupungin hallintosäännön 9 luvun 3 §:n mukaan kaupunkiympäristölautakunnan lupajaosto toimii terveydensuojelulain tarkoittamana terveydensuojeluviranomaisena, elintarvikelain tarkoittamana valvontaviranomaisena, tupakkalain tarkoittamana kunnan valvontaviranomaisena, läkelain nikotiinivalmisteiden vähittäismyynnin valvonnasta vastaavana kunnallisena viranomaisena ja kunnallisesta eläinlääkintähuollosta vastaavana viranomaisena. Vantaan kaupunginvaltuusto on hyväksynyt Vantaan kaupungin hallintosäännön 21.8.2023 § 4 ja hallintosääntö astui voimaan 1.9.2023.

Hallintosäännön 9 luvun 9 §:n mukaan lautakunta ja kaupunkiympäristölautakunnan lupajaosto voivat siirtää sille tässä luvussa määrättyä toimivaltaa edelleen alaiselleen viranhaltijalle. Se, jolle toimivaltaa on edelleen siirretty, ei voi enää siirtää toimivaltaa edelleen. Päätöksenteko- ja toimivaltaa on siirretty ympäristöterveydenhuollon viranhaltijoille edellisen kerran 5.10.2021 § 23.

Ympäristöterveydenhuollon erityislainsäädännöissä, kuten tupakka- (549/2016, 8 §), terveydensuojelu- (763/1994, 7 §) ja elintarvikelaissa (297/2021, 27 §) on säädetty kunnanvaltuuston mahdollisuudesta siirtää toimivaltaansa edelleen alaiselleen viranhaltijalle.

Terveydensuojelulain 27 §:n mukaista päätösvaltaa on tarkoitus selkeyttää aiempaan verrattuna. Jatkossa asuntoihin ja oleskelutiloihin annettavat määräykset antaisi johtava terveydensuojelutarkastaja, 1. kaupungineläinlääkäri tai ympäristöjohtaja. Aiemmin määräyksen on voinut antaa myös terveystieteiden erikoistunut terveydensuojelutarkastaja. Käytännössä määräyksistä on päättänyt aiemmin 1. kaupungineläinlääkäri. Ympäristöterveydenhuollossa on nykyisin terveydensuojeluvalvontaa johtava viranhaltija, johtava terveydensuojelutarkastaja, joka ensisijaisesti päättäisi määräyksistä jatkossa.

Terveydensuojelulain 31 §:n mukaisista laajoja alueita koskevista velvoitteista päättäisi jatkossa johtava terveydensuojelutarkastaja, 1. kaupungineläinlääkäri tai ympäristöjohtaja, jotka voivat päättää myös 31 § 2 momentin mukaisista hävittämistoimenpiteistä. Aiemmin määräyksen on voinut antaa myös tuhoeläintorjuntaan erikoistunut terveydensuojelutarkastaja. Ympäristöterveydenhuollossa ei enää ole tuhoeläintorjuntaan erikoistunutta terveydensuojelutarkastajaa, joten tämä on syytä poistaa päätöksestä.

Elintarvikelain 9 ja 11 §:n mukainen päätösvalta ehdotetaan siirrettäväksi elintarviketarkastajille ja kaupungineläinlääkäreille. Jatkossa he päättäisivät itujen alkutuotantopaikan ja elintarvikehuoneiston hyväksymisestä. Lisäksi he asettaisivat 11 §:n mukaiset tarvittavat ehdot vaarojen ehkäisemiseksi sekä tallentaisivat tiedot elintarviketoiminnan hyväksymisestä ympäristöterveydenhuollon keskitettyyn toiminnanohjaus- ja tiedonhallintajärjestelmään ja ilmoittaisivat toimijalle tietojen tallentamisesta. Aiemmin edellä mainittu päätösvalta on ollut ympäristöjohtajalla ja 1. kaupungineläinlääkärillä. Elintarvikevalvonnassa on käytössä yhtenäiset päätöspohjat ja ohjeet, joten hyväksymisen kriteerit ovat tasapuoliset kaikille toimijoille.

Ympäristöjohtaja ja 1. kaupungineläinlääkäri ovat aiemmin päättäneet elintarvikelain mukaisten hallinnollisten pakkokeinojen käytöstä päätösvallan siirron mukaisesti. Vastaava toimivalta esitetään

lisättävän myös johtavalle terveydensuojelutarkastajalle. Lisäksi esitetään, että ympäristöjohtajan ja 1. kaupungineläinlääkäriin lisäksi johtava terveydensuojelutarkastaja voi antaa jatkossa Vantaan kaupungille merkitykseltään vähäiset ja aikaisempiin kaupungin linjauksiin perustuvat ympäristöterveydenhuollon lainsäädäntömuutoksiin liittyvät lausunnot. Johtava terveydensuojelutarkastaja toimii 1. kaupungineläinlääkäriin sijaisena. Viranhaltija ei ole koulutukseltaan eläinlääkäri, joten hän ei voi tehdä päätöksiä kaupungineläinlääkäriin titteliä käyttäen.

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 24 §:n mukaan terveydensuojelu- ja elintarvikeviranomaiset valvovat 17 luvun säännösten nojalla annettujen valtioneuvoston asetusten noudattamista, joten asia on syytä lisätä viranhaltijoiden toimivaltaan. Kyseessä on otsonikerrosta heikentävien aineiden ja fluorattujen kasvihuonekaasujen valvontaan liittyvät tehtävät elintarvike- ja terveydensuojeluvalvonnan kohteissa.

Muilta osin toimi- ja päätösvallan siirto pysyisi aiemman päätöksen mukaisena.

Kaupunkiympäristölautakunnan lupajaosto 31.10.2023 § 116

Ympäristöjohtaja va. esitys:

a) Vantaan kaupungin hallintosäännön 9 luvun 9 §:n nojalla päätetään siirtää toimivaltaa seuraavasti:

1. Tupakkalain (549/2016) mukainen toimivalta:

- 1) terveydensuojelutarkastaja, elintarviketarkastaja tai muu ympäristöterveydenhuollon viranhaltija käsittelee vanhan tupakkalain nojalla vähittäismyyntiluvan saaneiden 48 §:n mukaiset ilmoitukset nikotiininesteiden vähittäismyyntistä ja toimittaa ilmoituksen tekijälle vastaanottoilmoituksen,
- 2) terveydensuojelutarkastaja, elintarviketarkastaja tai muu ympäristöterveydenhuollon viranhaltija käsittelee 49 §:n mukaiset ilmoitukset tietojen muutoksista ja myynnin lopettamisesta ja ilmoittaa Valviralle luvan myöntämisestä ja peruuttamisesta, lupaa koskevista muutoksista, myyntirikkomuksista sekä myynnin lopettamisesta,
- 3) terveydensuojelutarkastaja, elintarviketarkastaja tai muu ympäristöterveydenhuollon viranhaltija käsittelee 50 §:n mukaiset tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden tukkumyyntistä tehtävät ilmoitukset, toimittaa ilmoituksen tekijälle vastaanottoilmoituksen ja ilmoittaa tukkumyyntistä Valviralle,
- 4) terveydensuojelutarkastaja, elintarviketarkastaja tai muu ympäristöterveydenhuollon viranhaltija huolehtii 82 §:n mukaisten ilmoitusten tekemisestä toisille viranomaisille tupakointitilaan ja ulkona tupakointiin liittyvistä säännösten ja määräysten rikkomisesta,
- 5) ympäristöterveydenhuollon viranhaltijalla on 86 §:n mukainen tarkastus- ja näytteenotto-oikeus,
- 6) ympäristöterveydenhuollon viranhaltijalla on 87 §:n mukainen tiedonsaantioikeus,
- 7) ympäristöterveydenhuollon viranhaltijalla on 88 §:n mukainen tietojen luovuttamisoikeus,
- 8) ympäristöterveydenhuollon viranhaltijalla on 89 §:n mukainen oikeus saada virka-apua ja
- 9) 1. kaupungineläinlääkäri pitää 95 §:n mukaista rekisteriä elinkeinonharjoittajista.

2. Terveydensuojelulain (763/1994) mukainen toimivalta:

- 1) terveydensuojelutarkastaja, terveysinsinööri, johtava terveydensuojelutarkastaja tai kaupungineläinlääkäri käsittelee 15 §:n mukaisesti 13 ja 18 a §:n ilmoitukset uuden toiminnan aloittamisesta ja toiminnan olennaisesta muuttamisesta,
- 2) johtava terveydensuojelutarkastaja, 1. kaupungineläinlääkäri tai ympäristöjohtaja päättää 18 §:n mukaisesti talousvettä toimittavan laitoksen toiminnan hyväksymisestä,
- 3) johtava terveydensuojelutarkastaja, 1. kaupungineläinlääkäri tai ympäristöjohtaja hyväksyy 20 §:n mukaisen talousveden riskinarvioinnin ja antaa 20 §:n tarkoittamia määräyksiä,

- 4) epidemiaepäilyissä talousvettä valvova terveydensuojelutarkastaja, johtava terveydensuojelutarkastaja tai muu ympäristöterveydenhuollon viranhaltija ryhtyy 20 a §:n mukaisiin toimenpiteisiin,
- 5) johtava terveydensuojelutarkastaja, 1.kaupungineläinlääkäri tai ympäristöjohtaja antaa 27 § mukaiset velvoittavat määräykset asunnossa tai muussa oleskelutilassa esiintyvän terveyshaitan poistamiseksi tai rajoittamiseksi ja lisäksi johtava terveydensuojelutarkastaja, 1.kaupungineläinlääkäri tai ympäristöjohtaja voi kieltää tai rajoittaa käyttämästä asuntoa tai oleskelutilaa tarkoitukseensa,
- 6) johtava terveydensuojelutarkastaja, 1.kaupungineläinlääkäri tai ympäristöjohtaja kieltää 29 §:n perusteella käyttämästä uimarantaa, uimahallia, kylpylää, kuntoutus-, hieronta- ym. allasta,
- 7) johtava terveydensuojelutarkastaja, 1.kaupungineläinlääkäri tai ympäristöjohtaja määrää tarvittaessa 30 §:n perusteella käymälän rakennettavaksi yleiselle alueelle,
- 8) kohteen valvoja tai muu ympäristöterveydenhuollon viranhaltija velvoittaa 31 § 1 momentin perusteella kiinteistön tai yleisen alueen omistajan tai haltijan ryhtymään toimenpiteisiin terveyshaittaa aiheuttavien vahinkoeläinten tai mikrobien hävittämiseksi, mutta laajempia alueita koskevista velvoitteista päättävät kuitenkin tuhoeläintorjuntaan erikoistunut terveydensuojelutarkastaja, johtava terveydensuojelutarkastaja, 1.kaupungineläinlääkäri tai ympäristöjohtaja, jotka voivat päättää myös 31 § 2 momentin mukaisista hävittämistoimenpiteistä,
- 9) terveydensuojelutarkastaja tai muu ympäristöterveydenhuollon viranhaltija ratkaisee TsL:n 42 §:n hautausmaita ja hautaamista sekä TsA:n 40-42 §:n mukaiset hautaamista ja ruumiin siirtämistä koskevat asiat,
- 10) ympäristöterveydenhuollon viranhaltijalla on 44 §:n mukainen oikeus saada tietoja valvonnan suorittamiseksi,
- 11) ympäristöterveydenhuollon viranhaltijalla on 45 §:n mukainen tarkastus-, näytteenotto- ja mittausoikeus,
- 12) johtava terveydensuojelutarkastaja, 1.kaupungineläinlääkäri tai ympäristöjohtaja antaa 46 §:n tarkoittaman kirjallisen määräyksen yksityiselle kuuluvan asunnon tarkastamisesta, ja
- 13) johtava terveydensuojelutarkastaja, 1.kaupungineläinlääkäri tai ympäristöjohtaja on oikeus antaa 51 §:n 1 momentin mukaisia yksittäisiä kieltoja ja määräyksiä.

3. Elintarvikelain (297/2021) mukainen toimivalta:

- 1) terveydensuojelutarkastaja, elintarviketarkastaja tai kaupungineläinlääkäri voi 7 § mukaisesti pyytää toimijasta Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain (1207/2010) 5 §:ssä tarkoitetun velvoitteidenhoitoselvityksen,
- 2) terveydensuojelutarkastaja, elintarviketarkastaja tai kaupungineläinlääkäri käsittelee 8 §:n ilmoituksen alkutuotannosta ja tallentaa tiedot alkutuotannon rekisteröinnistä ympäristöterveydenhuollon keskitettyyn toiminnanohjaus- ja tiedon- hallintajärjestelmään ja ilmoittaa toimijalle tietojen tallentamisesta,
- 3) elintarviketarkastaja tai kaupungineläinlääkäri hyväksyy 9 §:n mukaisen itujen alkutuotantopaikan ennen sen toiminnan aloittamista tai toiminnan olennaista muuttamista,
- 4) terveydensuojelutarkastaja, elintarviketarkastaja tai kaupungineläinlääkäri käsittelee 10 §:n mukaisen ilmoituksen elintarvikehuoneistosta ja tallentaa tiedot elintarviketoiminnan rekisteröinnistä ympäristöterveydenhuollon keskitettyyn toiminnanohjaus- ja tiedonhallintajärjestelmään ja ilmoittaa toimijalle tietojen tallentamisesta,
- 5) elintarviketarkastaja tai kaupungineläinlääkäri tekee 11 §:n mukaisen päätöksen elintarvikehuoneiston hyväksymisestä ennen sen toiminnan aloittamista tai olennaista muuttamista ja asettaa päätöksessä tarvittavat ehdot vaarojen ehkäisemiseksi sekä tallentaa tiedot elintarviketoiminnan hyväksymisestä ympäristöterveydenhuollon keskitettyyn toiminnanohjaus- ja tiedonhallintajärjestelmään ja ilmoittaa toimijalle tietojen tallentamisesta,

- 6) terveydensuojelutarkastaja, elintarviketarkastaja tai kaupungineläinlääkäri käsittelee 13 §:n mukaisen ilmoituksen kontaktimateriaalitoiminnasta ja tallentaa tiedot kontaktimateriaalitoiminnan rekisteröinnistä ympäristöterveydenhuollon keskitettyyn toiminnanohjaus- ja tiedonhallintajärjestelmään ja ilmoittaa toimijalle tietojen tallentamisesta,
- 7) ympäristöterveydenhuollon viranhaltijalla on 40 §:n mukainen tarkastus- ja läsnäolo-oikeus,
- 8) ympäristöterveydenhuollon viranhaltijalla on 41 §:n mukainen näytteenotto-oikeus ja etäviestintälaitteiden välityksellä myytäväksi tarkoitettujen elintarvikkeiden ja elintarvikekontaktimateriaalien tilausoikeus,
- 9) ympäristöterveydenhuollon viranhaltijalla on 43 §:n mukainen luovuttaa tiedonsaantioikeus,
- 10) ympäristöterveydenhuollon viranhaltijalla on 44 §:n mukainen oikeus luovuttaa tietoja oma-aloitteisesti,
- 11) ympäristöterveydenhuollon viranhaltijalla on 45-46 §:n mukainen ilmoitus- ja tiedonantovelvollisuus,
- 12) epäiltäessä ruokamyrkytystä kohteen valvoja yhteistyössä ympäristöterveydenhuollon epidemiaryhmään määrätyn viranhaltijan kanssa selvittää 47 §:n mukaisesti ilmoituksen ruokamyrkytyksestä tai ruokamyrkytysepäilystä ja toimittaa tarpeelliset ilmoitukset ja selvitykset Ruokavirastolle ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitokselle,
- 13) kaupungineläinlääkäri, valvontaeläinlääkäri tai tarvittaessa muu ympäristöterveydenhuollon viranhaltija toteuttaa 48 §:n mukaisesti tarvittavat toimenpiteet asian selvittämiseksi tarvittaessa yhteistyössä tartuntatautilaissa säädettyjen viranomaisten kanssa, jos elintarviketuotantoon käytettävien eläinten pitopaikassa esiintyy toistuvasti zoonooseja tai jos pitopaikan epäillään olevan tartuntalähde ihmisessä todetulle zoonoosille,
- 14) elintarviketarkastaja tai kaupungineläinlääkäri valvoo 51 §:n mukaisesti elintarvikkeiden ja elintarvikekontaktimateriaalien vientiä ja elintarviketarkastaja, kaupungineläinlääkäri tai valvontaeläinlääkäri antaa elintarvikkeiden elintarvikemääräysten mukaisuutta koskevia vientitodistuksia,
- 15) terveydensuojelutarkastaja, elintarviketarkastaja tai kaupungineläinlääkäri vastaanottaa 54 §:n mukaisesti nimisuojat tuotteita valmistavan toimijan ilmoituksen,
- 16) 1. kaupungineläinlääkäri, johtava terveydensuojelutarkastaja tai ympäristöjohtaja voi määrätä elintarvikemääräysten vastaisuuden korjattavaksi 55 §:ssä säädetyllä tavalla,
- 17) 1. kaupungineläinlääkäri, johtava terveydensuojelutarkastaja tai ympäristöjohtaja antaa 56 §:n mukaiset kiellot,
- 18) 1. kaupungineläinlääkäri, johtava terveydensuojelutarkastaja tai ympäristöjohtaja voi 57 §:n mukaisesti määrätä poistamaan elintarvikkeen tai elintarvikekontaktimateriaalin markkinoilta ja tiedottaa siitä yleisesti toimijan kustannuksella, jos toimija ei noudata velvollisuuttaan ilmoittaa asiasta kuluttajalle.
- 19) 1. kaupungineläinlääkäri, johtava terveydensuojelutarkastaja tai ympäristöjohtaja päättää 58 §:n mukaisesti elintarvikkeen haltuunotosta,
- 20) 1. kaupungineläinlääkäri, johtava terveydensuojelutarkastaja tai ympäristöjohtaja päättää 59 § säädetyn mukaisesti elintarvikemääräysten vastaisen elintarvikkeen käytöstä ja hävittämisestä ja
- 21) 1. kaupungineläinlääkäri, johtava terveydensuojelutarkastaja tai ympäristöjohtaja määrää toimijalle 67 § mukaisen seuraamusmaksun.

4. Ympäristönsuojelulain (527/2014) mukainen toimivalta:

- 1) ympäristöterveydenhuollon viranhaltija valvoo 17 luvun säännösten (Otsonikerrosta heikentävät aineet ja fluoratut kasvihuonekaasut) nojalla annettujen valtioneuvoston asetusten noudattamista.

5. Ympäristöterveydenhuollon lausunnot ja ilmoittaminen esitutkintaviranomaiselle:

- 1) 1. kaupungineläinlääkäri, johtava terveydensuojelutarkastaja tai ympäristöjohtaja antaa Vantaan kaupungille merkitykseltään vähäiset ja aikaisempiin kaupungin linjauksiin perustuvat ympäristöterveydenhuollon lainsäädäntömuutoksiin liittyvät lausunnot,
 - 2) johtava terveydensuojelutarkastaja tai 1. kaupungineläinlääkäri antaa Vantaan kaupunkiympäristölautakunnan lupajaoston päätöksenalaisista ympäristölupahakemuksista ympäristönsuojelulain 42 §:n 1 tarkoittaman terveydensuojeluviranomaisen lausunnon,
 - 3) johtava terveydensuojelutarkastaja, 1. kaupungineläinlääkäri tai ympäristöjohtaja allekirjoittaa muille kunnille annettavat terveydensuojeluviranomaisen lausunnot vesihuollosta, ympäristölupahakemuksista ja maa-aineslupahakemuksista,
 - 4) 1. kaupungineläinlääkäri, johtava terveydensuojelutarkastaja tai ympäristöjohtaja allekirjoittaa kiireellisessä tapauksessa aluehallintovirastolle ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle annettavat terveydensuojeluviranomaisen ja muiden ympäristöterveydenhuollon viranomaisten lausunnot sekä vastineet, vastaselitykset ja lausunnot hallinto-oikeudelle tehtyihin valituksiin,
 - 5) ympäristöjohtaja, 1. kaupungineläinlääkäri tai johtava terveydensuojelutarkastaja allekirjoittaa kiireellisessä tapauksessa terveydensuojeluviranomaisen ja muiden ympäristöterveydenhuollon viranomaisten valitukset hallinto-oikeuksille muiden viranomaisten päätöksistä ja
 - 6) ympäristöterveydenhuollon viranhaltija ilmoittaa esitutkintaviranomaiselle ympäristöterveydenhuollon lainsäädännön vastaisesta toiminnasta.
- b) todeta, että tämä päätös korvaa kokonaisuudessaan kaupunkiympäristölautakunnan lupajaostonpäätöksen 5.10.2021 § 23.

Päätös:

Päätettiin ympäristöjohtaja va. esityksen mukaisesti.

Täytäntöönpano: Ympäristökeskus

Muutoksenhakuohje: 4. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

1. kaupungineläinlääkäri Kirsi Hiltunen, puh. 040 7248590 ja johtava terveydensuojelutarkastaja Ari Markkanen, p. 040 8419972 [etunimi.sukunimi\[at\]vantaa.fi](mailto:etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)